

Programma

Scherzando zingt Latin American met o.a. Martín Palmeri.

Met medewerking van RBO Sinfonia en Tamar Niamut, sopraan.

Misa Tango / Misa a Buenos Aires

zondag 14 november 16.00 uur

Grote Kerk Driebergen

Welkom

Hartelijk welkom bij het najaarsconcert 2021 van Scherzando.

Twee jaar geleden zongen wij ons zilveren jubileumconcert, de Carmina Burana, niet wetende dat we tot vandaag zouden moeten wachten om weer voor u te kunnen optreden. Meerdere geplande optredens moesten we in deze twee jaren afzeggen. Maar ondanks alle beperkingen hebben we toch heel hard gestudeerd en op allerlei manieren gerepeteerd. Daarom staan we nu vol trots voor u en presenteren u een programma in het teken van de Argentijnse muziek en haar wortels, muziek vol emotie én distantie.

Het hart van dit concert wordt gevormd door de Misa Tango oftewel de Misa a Buenos Aires, gecomponeerd door de Argentijn Martín Palmeri in 1995/1996. De allereerste uitvoering van deze compositie was op 17 augustus 1996 in Buenos Aires. In de Misa Tango komt de klassieke mistekst op een fascinerende manier samen met de Argentijnse tango: enerzijds geeft de Latijnse taal de muziek een gereserveerde en esoterische kwaliteit en anderzijds blijven alle karakteristieken van de tango behouden, zoals de harmonische klanken, de melodische lijnen en natuurlijk de specifieke ritmes.

De Misa Tango is geïnspireerd op werk van Astor Piazzolla, een Argentijns tanguero (tangomuzikant), bandoneonist en componist. Ter ere van zijn geboorte op 11 maart 1921, honderd jaar geleden, worden dit jaar overal ter wereld concerten gegeven met Argentijnse tangomuziek in de hoofdrol.

Voorafgaand aan de Misa Tango zingen we vier composities in de sfeer van de rijke Argentijnse muziekcultuur, waaronder de Libertango van Astor Piazzolla.

Vanmiddag wordt het koor Scherzando muzikaal begeleid door zeven musici van RBO Sinfonia: een pianist, vijf strijkers en natuurlijk een bandoneonist, die bij de Argentijnse tangomuziek niet kan ontbreken.

Wij zijn gelukkig met de solistische medewerking van sopraan Tamar Niamut, die ook in 2018 bij ons soleerde als Dido in de opera Dido en Aeneas.

Dit alles onder de inspirerende leiding van degene die al 15 jaar ons koor dirigeert: Reinhard Reed Findenegg.

Geniet van de melancholische bandoneón, de krachtige zang en de puls van het sterke tangoritm.

Namens Scherzando wens ik u een boeiend concert toe.

*Maike Visser
Voorzitter*

Programma

Het optreden staat geheel in het teken van de Argentijnse muziek en haar wortels, met centraal in het programma de compositie Misa Tango / Misa a Buenos Aires van componist Martín Palmeri.

Dirigent: Reinhard Reed Findenegg
Concertmeester RBO Sinfonia: Arjan Kik
Solist: Tamar Niamut

Funiculi Funicula, Luigi Denza, arr. Reinhard Findenegg

Con te partiro, Francesco Sartori, arr. Jetse Bremer

Libertango, Astor Piazzolla, arr. Oscar Escalada

Serenata para la tierra de uno, Maria Elena Walsh, arr. L. Cangiano

Misa Tango / Misa a Buenos Aires, Martín Palmeri

- I Kyrie
- II Gloria
- III Credo
- IV Sanctus
- V Benedictus
- VI Agnus Dei

Toelichting op het programma

Funiculi funicula

Dit lied werd geschreven in 1880 door Peppino Turco (tekst) en Luigi Denza (muziek) ter gelegenheid van het feest van Piedigrotta, op 8 september van dat jaar. Zij schreven dit lied voor de grap in Napolitaans dialect naar aanleiding van de opening van de eerste kabelspoorweg (funicolare) op de Vesuvius op 6 mei 1880, die de toeristen naar de krater van de vulkaan bracht. Onze dirigent Reinhard Reed Findenegg heeft hier voor Scherzando een eigen arrangement voor gemaakt.

Con te partiro

De première van Con te partiro werd in 1995 verzorgd door Andrea Bocelli op het San Remo Festival. Het nummer kende een groot succes en is later nog uitgegeven in een versie met Bocelli onder de naam Time to Say Goodbye, waarin gedeeltelijk Engels werd gezongen door de sopraan Sarah Brightman. Een Spaanse versie is bekend onder de naam Por ti Volaré, met een beduidend andere tekst. Wij gebruiken de koorversie in een arrangement van Jetse Bremer.

Libertango

De betekenis van de titel is tango van de vrijheid. Ze werd in 1974 gecomponeerd door Astor Piazzolla. Daarmee bedoelde hij dat hij de klassieke tango verliet en een nieuwe vorm zocht: de nuevo tango. De tango behelst een mengsel van tragedie en komedie. Het is een muzikaal stuk dat door Oscar Escalada werd bewerkt voor koor.

Serenata para la tierra de uno

Gedurende haar Parijse tijd in de jaren vijftig leerde Maria Elena Walsh de grote componisten van het Franse chanson kennen. Deze muziekvorm introduceerde zij in Latijns Amerika. Zij stond aan de wieg van wat later de Nueva Canción Argentina zou worden; een muzikale stroming die zich verbond met sociaal bewogen groeperingen die streefden naar democratie. Het lied "Serenata para la tierra de uno" componeerde zij in die jaren. Het werd in 1968 voor het eerst op de plaat gezet en vertolkt haar tegenstrijdige gevoelens voor haar geboorteland. Liliane Cangiano arrangeerde een koorversie die vandaag ten gehore wordt gebracht.

Misa Tango / Misa a Buenos Aires

In 1996 werd het werk Misa Tango / Misa a Buenos Aires voor het eerst uitgevoerd door het National Symphony Orchestra of Cuba. De werken van Palmeri zijn beïnvloed door de Argentijnse folklore, met name door de tango. Verder liet hij zich graag inspireren door zijn beroemde landgenoot Astor Piazzolla, de componist van onder andere de 'vier seizoenen van Buenos Aires'.

Na een krachtig gezongen **Kyrie** met een opvallende rol voor de bandoneón, piano en cello, volgt zonder onderbreking een mooi ingetogen **Gloria** met samenspel tussen zangsoliste en bandoneón. In de **Credo** zijn duidelijk sporen van de tango waar te nemen. Het **Sanctus** begint met een pianosolo gevolgd door bandoneón, zangsoliste en strijkers, waarna het koor volmondig het Sanctus zingt.

Het **Benedictus** is een kort, melodieuze gedeelte met koor, zangsoliste, bandoneón en strijkers. Het **Agnus Dei** begint met een solo door bandoneón met pizzicato begeleiding van de contrabas. Daarna speelt het volledige ensemble en herhaalt het koor de strofe Dona Nobis Pacem.

Scherzando

Scherzando, de naam zegt het al, is een koor met een knipoog en bestaat uit 45 enthousiaste zangers uit Driebergen en omstreken.

Scherzando heeft in de loop van de jaren een uitgebreid repertoire opgebouwd. Hoogtepunten uit het repertoire zijn o.a. 'De Schipbreuk' (Wagenaar), 'Dido en Aeneas' (Purcell) en 'Carmina Burana' (Orff). In dit rijtje mag zeker niet ontbreken het prachtige 'Sacred Bridges' dat wij hebben uitgevoerd samen met Sarband en het Basilius College onder leiding van Stephen Connolly.

Natuurlijk zingen we ook graag a capella-liederen van Renaissance tot heden. Toegankelijke muziek, religieuze muziek, opera, ballades en af en toe een bewerking van pop songs, Scherzando vertolkt het allemaal.

We werken graag samen met andere musici, orkesten, koren en projectleden. Deze samenwerking levert elke keer weer een nieuwe ervaring op die ons zangplezier vergroot.

In 2019 besloten we al voor een Zuid-Amerikaanse avond te gaan. Jaren geleden zongen we al met veel plezier de 'Misa Criolla' van Ariel Ramírez. Nu hebben we gekozen voor de Misa a Buenos Aires van Martín Palmeri.

Als aanvulling hebben we een aantal passende composities gevonden waaronder het Adiós Nonino, in een arrangement van Bob Zimmerman, dat werd uitgevoerd tijdens het huwelijk van Willem Alexander en Máxima. Maar ssst....dit is eigenlijk nog een verrassing....

Vanwege de vele Italiaanse immigranten die in Buenos Aires leven, hebben we Napolitaanse muziek in het programma bijgevoegd.

We zijn blij dat we nu in 2021, door de omstandigheden enigszins verlaat, dit mooie programma mogen uitvoeren.

Reinhard Reed Findenegg, dirigent

Na zijn studie muziekregistratie aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag, studeerde Findenegg in Hongarije aan het muziek pedagogisch Instituut Zoltán Kodály piano, methodiek, zang en koordirectie, voltooide de studie Schoolmuziek aan het Conservatorium in Amsterdam en volgde de Kurt Thomas cursus voor koordirigent in Utrecht.

Findenegg heeft ervaring opgedaan bij diverse koren, waaronder Kamerkoor Decamerone in Utrecht. Hij leidde Popkoor Remix in Almere, waarmee hij in 2005

de tweede plaats behaalde op het grote popkorenfestival 'Hot Zone' in Apeldoorn. Hij werkt als vakleerkracht en consulent muziek voor het basisonderwijs en is docent methodiek/didactiek aan de opleiding Docent Muziek van het Conservatorium Amsterdam. Sinds november 2006 is Findenegg vaste dirigent van Scherzando.

Zangers van Scherzando

Sopranen

Claar Bergmans, Wilma Bruins, Ine Donk, Barbera Groeneveld, Marga Hoonhout, Margriet Hunse, Janneke Kruse, Anje Kuizenga, Angela Polman, Cristi Roedig, Maïke Visser, Corrie Wesselo.

Alten

Marjorie Blok, Nadamo Bos, Joop Geerling, Margreet ten Have, Heleen Keijzer, Gerrie Kik, Anje Leenders, Berdien Liefhebber, Trudy Nieuwenhuijs, Jeanne Schaberg, Jeanette van Ulden, Helen Wolfs.

Tenoren

Roel Achterberg, Sjoerd Andringa, Gerard van der Boom, Cor van Dam, Age Halma, Jef Helmer, Ruud Kruis, Frits van Vugt, Wim Zoet.

Bassen

Alfred Balkema, Adriaan Blankenstein, Nico Blom, Ewout Costeris, Piet Heemskerk, Cees Klik, Anton Maas, Marc van Pelt, Marcel Schmeets, Paul Sloven, Martin van der Velden.

Tamar Niamut, soliste

Al op jonge leeftijd wist Tamar dat zij van haar passie haar beroep wilde maken. Na haar gymnasiumopleiding studeerde ze aan het Fontys Conservatorium in Tilburg, waar zij lessen volgde bij Hanneke Kaasschieter, Xenia Meijer en Charlotte Margiong. Momenteel wordt ze gecoacht door Xenia Meijer, Sinan Vural en Margreet Honig.

Tamar Niamut heeft veel grote operarollen op haar naam staan en ook op oratorium- en kamermuziekgebied is zij actief. Zij zingt in binnen- en buitenland. Zo zong zij in Koeweit een van de hoofdrollen in de

opera Dira. In 2018 heeft zij bij Scherzando de rol gezongen van Dido in de opera Dido & Aeneas.

RBO Sinfonia

De musici van RBO Sinfonia verzorgen sinds 1984 hoogwaardige koorbegeleidingen. Deze werkzaamheden waren tot 2013 onderdeel van Stichting Koorbegeleidingen, waarna de exploitatie van het orkest in handen kwam van VOF Holland Orkest Combinatie. Medio 2020 beëindigde de VOF zijn activiteiten en nam een nieuw en zeer competent bestuur en managementteam de organisatorische taken over. Dat zet nu, in eendrachtige samenwerking met de ervaren musici van het orkest, de activiteiten voort onder de vertrouwde naam RBO Sinfonia. Deze naam staat garant voor de kwaliteiten waar het orkest sinds zijn oprichting om bekend is: koorbegeleidingen van het hoogste niveau, gecombineerd met additionele activiteiten die de Nederlandse korenssector ondersteunen en verder helpen.

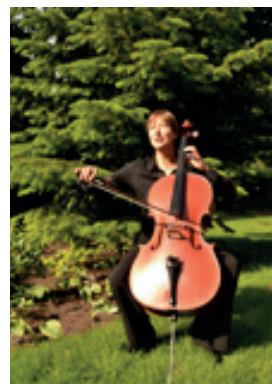
Arjan Kik, concertmeester en eerste viool

Arjan Kik is sinds 1998 eerste violist en vanaf 2000 concertmeester van het RBO Sinfonia. Arjan kreeg zijn eerste vioollessen van Ria Schouten in Dordrecht en daarna studeerde hij viool aan het Rotterdams Conservatorium bij vioolpedagoog Jan Hulst, met bijvak piano. Hij nam deel aan diverse masterclasses, onder meer bij Zachar Bron.

Na het eindexamen werd Arjan gecoacht door concertmeester Ilya Warenberg. Zijn repertoire omvat alle stijlen van vroeg barok tot hedendaags en alle genres van licht klassiek tot popmuziek.

Giselle Bentvelsen, cello

Giselle Bentvelsen groeide op in Den Haag en ging naar het Gymnasium Haganum. Daarna studeerde zij cello aan het Rotterdams conservatorium bij Marien van Staal waar zij het diploma docerend musicus behaalde. Ze vervolgde haar studie aan het conservatorium van Enschede als student van Paul Uytterlinde en behaalde in 2000 het diploma uitvoerend musicus. Ook volgde ze masterclasses bij o.a. Floris Mijnders en Pieter Wispelwey.

Ze verdiepte zich in orkestspel en heeft daardoor in vele Nederlandse concertzalen opgetreden. Sinds 1991 maakt zij deel uit van RBO Sinfonia. Vorig jaar werkte ze voor de 84ste keer mee aan de Mattheus Passion. Ook speelt ze in verschillende kamermuziekensembles waaronder strijkkwartet 'Musicamare'.

Iefke Wang, viool

Iefke Wang voltooide in 2006 haar conservatoriumstudies viool. Daarnaast studeerde ze ook af als doctorandus in Cultuur- en Wetenschapsstudies aan Universiteit Maastricht. In Florence studeerde zij twee jaar aan de Scuola di Musica di Fiesole.

Ze was lid van het Sexteto Canyengue en van het Carel Kraayenhof Ensemble. Daarnaast is

ze vaste remplaceant bij het RBO Sinfonia, doceert aan de Muziekschool Amsterdam en speelt in The Klezmer Society.

Peter Leerdam, contrabas

Peter Leerdam studeerde aan het Utrechts Conservatorium bij Peter Stotijn. Hij maakte deel uit van het Rotterdams Philharmonisch Orkest en speelt bij Sinfonia Rotterdam, het kamerorkest van Rotterdam. Ook is hij actief in diverse kamermuziekensembles, waaronder het Monward Consort en het Rietveld Ensemble. Peter is docent aan Codarts, het conservatorium van Rotterdam en geeft regelmatig masterclasses en workshops. Hij is mede-oprichter van Pro Basse, een stichting om de contrabas te promoten en met name de minibas voor kinderen.

Veel stukken zijn voor hem geschreven, waaronder het contrabasconcert van Eduard de Boer. Peter speelt op een contrabas die speciaal voor hem is gemaakt in Cremona door Luthier Marco Nalli.

Siebe Visser, altviool

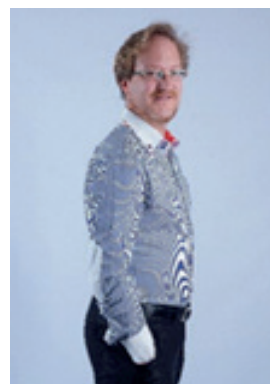

Siebe Visser studeerde muziekregistratie en vervolgens altviool aan het koninklijk conservatorium te Den Haag bij Liesbeth Steffens, Ferdinand Erblach en Vladimir Mendelssohn.

Siebe speelt veel in kleine ensembles zoals het hedendaagse muziekensemble Insomnio,

oude muziekensemble Camerata Delft en al sinds 1998 in RBO Sinfonia.

Thomas Herrmann, pianist

Thomas Herrmann werd in Karlsruhe geboren. Hij studeerde in Darmstadt bij Prof. Grigory Gruzman en in Detmold bij Prof. Anatol Ugorsky. 1996 vertrok Thomas Herrmann naar Nederland en voltooide zijn opleiding bij Naum Grubert aan het Conservatorium van Amsterdam, waar hij zijn diploma met summa cum laude haalde.

Herrmann gaf al meer dan 400 concerten in ons land (o.a. in het Concertgebouw van Amsterdam), België, Duitsland, Zwitserland, Frankrijk, Marokko, Zuid-Afrika en China. Thomas Herrmann maakte talrijke radio-

opnamen, zoals voor de Nederlandse Omroep, de Concertzender en de AVRO, maar ook opnames voor de Duitse televisie (ZDF) en voor de nationale Chinese televisie (CCTV).

In 1991 richtte hij het tegenwoordig internationaal bekende Erasmus Trio op wat in 2021 zijn 30-jarig bestaan viert met concerttour door heel Nederland.

Sinds 2018 is Thomas Herrmann verbonden aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag.

Thomas heeft Scherzando een aantal keer begeleid tijdens de repetities, waarvoor hartelijk dank!

Martin de Ruiter, bandoneonist

foto: Jos van den Broek

Martin de Ruiter studeerde accordeon aan de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten, en kamermuziek aan het Rotterdams Conservatorium. In eerste instantie concentreerde hij zich vooral op de hedendaagse muziek. Zo speelde hij met het Nederlands Blazersensemble, Nederlands Philharmonisch Orkest, Scapinoballet, Slagwerkgroep Den Haag, het Metropole

Orkest en werkte mee aan diverse theaterproducties o.a. bij Het Nationale Toneel en Toneelgroep Amsterdam.

Sinds 1992 speelt hij bandoneón. In 1995 richtte hij zijn eerste kwartet 'El Conjunto' op en in 2011 startte hij 'Septeto Capital Tango'. Met dit ensemble nam hij de CD 'MinoTauroTango' op met eigen composities op teksten van de Uruguyaanse dichter/zanger Juan Carlos Tajés.

Hij stond op podia in Nederland, België, Duitsland, Frankrijk, Uruguay en Argentinië en verscheen in verschillende TV-programma's en festivals. Hij speelde de solo-bandoneón in de tango-opera 'Maria de Buenos Aires' van Astor Piazzolla in uitvoeringen in Nederland en Japan.

Martin de Ruiter is programmeur stille film en live muziek in EYE Filmmuseum en schreef diverse partituren voor stille films.

Afgelopen november voltooide hij 'Canticum Canticorum'; een compositie voor gemengd koor, sopraan, bandoneón en strijkers. Dit stuk gaat op 20 december a.s. in première.

Martín Palmeri, componist

Martín Palmeri is geboren in Buenos Aires. Hij studeerde compositie bij Daniel Montes, Marcello Chevalier, Rodolfo Mederos, Virtú Maragno en Edgar Grana in New York. Hij leerde koordirectie van Antonio Russo en Nestor Zadoff en studeerde piano bij Eduardo Paez en Orlando Tripodi.

Hij schreef vele chorale werken, instrumentalen en opera's, waaronder Tango del Bicentenario of de opera Oratorio.

Bob Zimmerman, arrangeur

foto: Anne Dokter

Bob Zimmerman is als componist en arrangeur betrokken bij talloze theater-, televisie-, cd-, film- en concertproducties. Zo schreef hij het arrangement van de beroemd geworden tango Adiós Nonino, door Carel Kraayenhof gespeeld op het huwelijk van koning Willem-Alexander en koningin Máxima.

Met dank aan

Dit concert had niet kunnen doorgaan zonder de financiële bijdragen van het KF Hein Fonds, Stichting Mien van 't Sant Fonds en Stichting Carel Nengerman Fonds.

≡ktheinfonds

Wij bedanken ook Boekhandel Jacques Baas in Driebergen hartelijk voor hun vriendelijke medewerking. En natuurlijk de oranjebrigade: Hans Nieuwenhuijs, Bertjan Sneller, Miekie Gerritsma en Virga Lipman. Zij hebben zich voor dit concert ingezet om de ontvangst van de concertbezoekers, de kaartverkoop en de entree van dirigent, musici en koorleden soepel te laten verlopen.

RBO Sinfonia heeft het mogelijk gemaakt het concert te kunnen streamen, zodat ook diegenen die niet persoonlijk naar de kerk konden komen, toch kunnen meegenieten van dit bijzondere werk. Marianne de Neef ontwierp voor ons de flyer en dit boekje.